

Fried Ervinné (1931–2013)

Lapunk egykori főszerkesztője

Oláh Vera

A KöMaL szerkesztésében és szerkesztőbizottságában végzett több évtizedes, mindig alapos és felelősségteljes munkájáért 1994-ben Arany Katedra Díjat, 2004-ben Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet kapott. Tavalylelőtt, nyolcvanadik születésnapja alkalmából, majd tavaly megismételve, a Bolyai János Matematikai Társulat vezetősége, a KöMaL teljes szerkesztősége és a MATFUND Alapítvány kuratóriuma közösen felterjesztette a Rátz Tanár Úr Életműdjára, Rátz Lászlónak, a Középiskolai Matematikai Lapok múlt századi legendás szerkesztőjének méltó utódként. Szerettünk volna ezzel is köszönetet mondani, elbúcsúzni. Mi már évek óta tudtuk, kitartóan küzd újra és újra jelentkező betegséggel. Jól vagyok, felelte mindig a kérdésre. Egy hónapja telefonon elmesélte, hogy mennyire örült, hogy karácsonykor az egész család, férje, mind a négy gyereke, unokák, a külföldön élők is itt voltak nála.

*

Fried Ervinné 1953-ban szerzett matematika–fizika tanári diplomát az ELTE-n, majd Salgótarjánban kezdett tanítani. 1956 és 1969 között a budapesti Kanizsai Dorottya Leánygimnázium, 1969-től a József Attila Gimnázium tanára volt. Akik nála tanultak, egy nagyon kedves és nagyon jó pedagógussal találkoztak. 1974-ben elődje, *Bakos Tibor* nyugdíjazásakor lett a Középiskolai Matematikai Lapok felelős szerkesztője, innen ment ő is nyugdíjba 1987-ben. Fried Ervinné nyugdíjazása után is a lapnál maradt, mint a KöMaL szerkesztőbizottságának tagja. 1992-ben a Bolyai Társulat kérésére egy évre újra elvállalta a lap vezetését, az immár Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok főszerkesztői teendőit. 1993 és 2009 között a lapot felügyelő KöMaL kuratórium tagja volt. A KöMaL-t szívügyének tekintette, a lap körül felmerülő gondok megoldását minden eszközzel segítette.

A KöMaL 1993. decemberi centenáriumi számának szerkesztője, az 1994-es angol nyelvű szám és az 1998-ban megjelent angol nyelvű C2K könyv anyagának válogatója és társszerkesztője. Az évek során több írása jelent meg a folyóiratban, beszámolók a Nemzetközi Matematikai Diákolimpiákról, amelyeken többször közreműködött, cikkek a német és orosz társlapokról, és visszaemlékezések matematikusokról.

Fried Ervinné biztos szakmai tudással, széleskörű műveltséggel rendelkezett. Pedagógusi tapasztalatait kiválóan hasznosította szerkesztőként is. A lap tartalmának teljes előállításán, korrektúrázásán kívül az iskolákban órákat látogatott, KöMaL feladatmegoldó szakköröket szervezett. Kollégái, munkatársai és a vele együttműködő középiskolások és egyetemisták, a KöMaL feladatok beküldői és értékelői, feldolgozói lelkiismeretes, gondos, pontos munkájáért szerették. Szakmai igényesség, optimizmus, jóindulat, szerénység jellemezte. Emellett saját igazáért és munkatársai elismertetéséért határozottan kiállt.

Mindig szem előtt tartotta a folyóirat hagyományait, de az új, általa jónak tartott kezdeményezéseket is támogatta. Az ő idejében éveken át működött a lapban a Pontversenyen kívüli problémák rovata és akkor jelentek meg először a számítástechnika feladatok is.

Belátva, hogy a KöMaL feladatai szakközépiskolások részére általában túl nehezek, 1984-ben ő vezette be a C jelű feladatok rovatát, amely a tanult anyaghoz közelebb álló, mégis érdekes gyakorlataival mára a folyóirat legnépszerűbb részévé vált. A C gyakorlatokat korábban évente többezer, de még ma is több mint ezer általános és középiskolás oldja meg rendszeresen. Az ő versenyeredményiekhez, fejlődésükhöz, tehetséggondozásukhoz hozzájárult Fried Ervinné gondos szakmai válogatása, a C gyakorlatok megoldásainak leírása, ami évtizedeken át az ő feladata volt. Nyugdíjazása után a C gyakorlatok gondozójaként a mintamegoldások megírásán túl korrektúrázta a megjelenés előtt álló teljes lapszámot, szükség esetén segített az adminisztrációban. A KöMaL archívum internetes adatbázisának bizonyos részeit ő ellenőrizte, az új feladatok témaköri besorolásának nagy hányadát ő készítette el, miközben csaknem 70 évesen megtanulta a számítógép használatát.

Évtizedeken át fontos tisztségeket töltött be a Bolyai János Matematikai Társulatban. Néhány évig a nemzetközi diákolimpiai csapat kísérője volt. Többször utazott külföldre. Amerikában, Kanadában és másutt a világban versenyeken, konferenciákon, egyetemeken nagyon sok, a matematika nemzetközi oktatásában részt vevő ismeróst szerzett. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a KöMaL újságot szakmai körökben külföldön elismerik, több országból megrendelik, a magyar matematikai tehetséggondozás egyik legfontosabb elemének tekintik.